

ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಯನ ಮನೋಹರ ಅರಕು ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಗೋಸ್ವಾಮಿ ನದಿಯಿಂದಾದ ಕತಕಿ ಜಲಪಾತ ಮಳೆಗಾಲವಿರುವಷ್ಟೂ ದಿನ ಮೃದುಂಬಿಕೊಂಡು ಸುಮಾರು 52 ಅಡಿಗಳಿಂದ

ಜಲಪಾತದಿಂದ ಹಣ ಹರಿಸುವ ಕತಕಿ ಪಂಚಾಯಿ

ಕೆಳಗೆ ಧುಮುಕಿ ನೋಡುಗರ ಹೃನ್ಮನ ತಣಿಸುತ್ತದೆ. ಕಡಿದಾದ ಕಾಡು ದಾರಿ, ಅಡ್ಡ ಸಿಗುವ ರೈಲು ಮಾರ್ಗದ ಹಳಿ, ಸೇತುವೆಗಳು ಚಾರಣಿಗರ ಮೆಚ್ಚಿನ ತಾಣಗಳಾಗಿವೆ. ಪೂರ್ವ ಘಟ್ಟಗಳ ದಟ್ಟರಣ್ಯದ ಅರಕು ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ 19 ಬುಡಕಟ್ಟು ಜಾಂಗಳಿವೆ. ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಚರಣೆ, ಚಿಕ್ಕಿತ್ತಾ ಪದ್ಧತಿ, ಮರದ ಮೇಲಿನ ಗುಡಿಸಲು, ಬೊರತ್ತ ಗುಹೆ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಡಿಂಶಾ ನೃತ್ಯ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಮ್ಯೂಸಿಯಂ, ಕರಕುಶಲ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಜಲಪಾತಗಳು ಸಾವಿರಾರು ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ವರ್ಷವಿಡೀ ಕೈಬೀಸಿ ಕರೆಯುತ್ತವೆ.

ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕತಕಿ, ಡೇಕಾಪುರಂ, ಕುಂತಿಯಸಿಮಿಡಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಓದು ಕಲಿತವರು ಕಡಿಮೆ. ಜೀವನದ ಪಾಠ ಕಲಿತ ಬುದ್ಧಿವಂತರ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಹಿರಿದು. ಜಲಪಾತ ವಿದ್ಯೆಸಲು ಬರುವ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಪಾರ್ಕಿಂಗ್ ಶುಲ್ಕ ವಿಧಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ ಯುವಕರು 2009ರಲ್ಲಿ 'ಕತಕಿ ಜಲಪಾತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿ'ಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಗ್ರಾಮಸಭೆಯ ಸಹಕಾರ ಕೋರಿದರು. ಮೂರೂ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಪ್ರತಿ

ನಿಧಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಮಿತಿ ರಚಿಸಿ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬರುವ ಕಾರಿಗೆ ನಲವತ್ತು ಮತ್ತು ಬೈಕುಗಳಿಗೆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಶುಲ್ಕ ವಸೂಲು ಮಾಡಲು ಜಲಪಾತದ ದಾರಿಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶುಲ್ಕ

ಸಂಗ್ರಹ ಕಟ್ಟಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದ ಮರುದಿನವೇ ಸ್ಥಳಕ್ಕಾಗಮಿಸಿದ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಕಚೇರಿಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಟೋಲ್ ಕಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿ, 'ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಕಾನೂನಿನ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಂಯೋಜಿತ ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ (ಇಂಟೆಗ್ರೇಟೆಡ್ ಟ್ರೈಬಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಏಜೆನ್ಸಿ) ಗಳಿವೆ, ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪತ್ತಿನ ವ್ಯಾಪಾರೀಕರಣದ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಧಮಕಿ ಹಾಕಿ ಹೋದರು. ಹೆದರದ ಊರಿನ ಯುವಕ ಗೆಮ್ಮೇಲ ಚಿಮ್ಮಯ್ಯ ತಮ್ಮ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಗೊಳಿಸಲು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಕಚೇರಿಗೆ ಊರಿನ ಹತ್ತಾರು ಯುವಕರೊಂದಿಗೆ ನಿಯೋಗ ಹೊರಟೇಬಿಟ್ಟರು. ಆಗ ನೆರವಿಗೆ ಬಂದ ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣದ ಎನ್‌ಜಿಓ ಸಮತಾದ ನಿರ್ದೇಶಕ ರವಿ ರೆಬ್ಬಪ್ರಗಾದ, ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯವಾಗುವ ಕಾನೂನಿನ ಬಗ್ಗೆ ಯುವಕರ ತಂಡಕ್ಕೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದರು.

ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಲೆಂದೇ ಇರುವ ಸಂವಿಧಾನದ 5ನೇ ಶೆಡ್ಯೂಲ್ ಬುಡಕಟ್ಟು

ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣ ಸಮೀಪದ 'ಕತಕಿ' ಜಲಪಾತವನ್ನು ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ತಮ್ಮೊಳಗಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ವೇಗ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆ

ದೇಶಕ್ಕೆ ಮಾದರಿ ಎನಿಸಿದೆ. 1700 ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಹಳ್ಳಿಯ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಮಾಸಿಕ ಮುಟ್ಟಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಮನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳಲು ಮನೆಯ ಹಳೆಯ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸೋಂಕು ತಗುಲಿಸಿಕೊಂಡು ಒಡ್ಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಮೂರೂ ದಿನ ಶಾಲೆಗೆ ಗೈರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಶೌಚಾಲಯ, ರಸ್ತೆ, ಶುದ್ಧ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ನಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ ಎಳೆಯ ಹುಡುಗಿಯರ ಮತ್ತವರ ತಾಯಂದಿರ ಆರೋಗ್ಯವೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ ಎಂದರಿತ ಅಲ್ಲಿನ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪು, ಊರಿನ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ನ್ಯಾಪ್‌ಕಿನ್ ಒದಗಿಸುವ ಮೆಶಿನ್‌ಗಳನ್ನೇ ಶಾಲೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ನೆರವಾಯಿತು. ಊರಿನಲ್ಲೇ ಸಿಗುವ ಹತ್ತಿ ಮತ್ತು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಬಳಸಿ, ನ್ಯಾಪ್‌ಕಿನ್ ತಯಾರಿಸುವ ಘಟಕ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಮಹಿಳಾ ತಂಡ ಅನುಕೂಲ, ಆತ್ಮಗೌರವ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ತುಂಬುವ ಕೆಲಸ

ಮಾಡಿದೆ. ಚೀಮಾ ಪೌಂಡೇಶನ್ 70 ಸಾವಿರ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ 21 ಸಾವಿರ ಮತ್ತು ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪಿನ 12 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಿ, ತೆರೇಸಾ ಸಮೂಹದ ನಾಗಲಕ್ಷ್ಮಿಯವರಿಂದ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ನ್ಯಾಪ್‌ಕಿನ್ ತಯಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ವಿವಿಧ ಸೈಜಿನ, ಆಕಾರದ, ಮಕ್ಕಳ, ವೃದ್ಧರ ನ್ಯಾಪ್‌ಕಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಎಲ್ಲ ವಯೋಮಾನದವರಿಗೂ ನೆರವಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 'ಮೂಲ ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಲು ನೆರವಾದ ಟಿವಿಎಸ್ ಕಂಪನಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಕಳಕಳಿ ಎರಡೂ ಸೇರಿ ಈಗ ನಮ್ಮ ಮಾಸಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರವಲ್ಲದೆ, ತಿಂಗಳಾದಾಯವೂ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ' ಎಂದಿರುವ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪಿನ ಮಹಿಳೆಯರು, 'ನಾವೇ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ನ್ಯಾಪ್‌ಕಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಪಯೋಗಿಸುವ ಖುಷಿಯೇ ಬೇರೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಪಕ್ಕದ ಹಳ್ಳಿಗಳವರೂ ನಮ್ಮ ಬಳಿ ಬಂದು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು

ಅತಿಯಾದ ಹೆಮ್ಮೆ ಮೂಡಿಸಿದೆ' ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ, ಸ್ಥಳೀಯರು ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಮನಸ್ಸಿರುವ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಕಂಪನಿಗಳು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಅದ್ಭುತವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಜೀವಂತ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಬಳಸಿದ ನ್ಯಾಪ್‌ಕಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಪರಿಸರಸ್ನೇಹಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನಿನರೇಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ, ತನ್ನ ವಿನೂತನ ಕೆಲಸದಿಂದ ದೇಶದ ಇತರ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಮಾದರಿ ಎನಿಸಿದೆ.

ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ಹಂಗಿಲ್ಲದ ನ್ಯೂಕೊಟ್ಟ

ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಅತ್ಯಂತ ಬಿಸಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೊಂದೆನಿಸಿರುವ ಬಾರ್‌ಮರ್‌ನಲ್ಲಿ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳ ನಡುಹಗಲಿನ ಉಷ್ಣಾಂಶ 43 ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್‌ನಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಗಾಯದ ಮೇಲೆ ಬರೆ ಎಳೆದಂತೆ ಪ್ರತಿ ದಿನ 6ರಿಂದ 8 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ವಿದ್ಯುತ್ ಕಡಿತ ಬೇರೆ. ಸುಡುವ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ